

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต

วิชา สังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์และระบบสุขภาพ (สค.235)
Medical Social Work and Health Systems (SW 235)
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

ผู้บรรยาย

ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร

โทร : 089-792-6002 E-mail : naruepatr.j@gmail.com

วัน/เวลา/สถานที่

ทุกบ่ายวันพุธ เวลา 13.30-16.30 น.

สอบไล่ : 14 ธันวาคม 2564

คำอธิบายรายวิชา

ความหมายของสุขภาพ พลวัต นโยบายและบทบาทหน้าที่หน่วยบริการสุขภาพทุกระดับ ระบบสวัสดิการสุขภาพ แผนพัฒนาสุขภาพและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สิทธิและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ความเชื่อมโยงของระบบสวัสดิการสุขภาพกับงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพ และบทบาทนักสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเรื่องสวัสดิการสุขภาพ นโยบายและกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวกับสวัสดิการสุขภาพ และระบบประกันสุขภาพสำคัญของไทย
2. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้เรื่องแนวคิด ทฤษฎีเพื่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพ ในเรื่องนโยบายสวัสดิการสุขภาพ และมีความเข้าใจทิศทางอนาคตสวัสดิการสุขภาพของไทย
3. เพื่อให้ นักศึกษาเข้าใจความเชื่อมโยงของระบบสวัสดิการสุขภาพกับงานสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพ เข้าใจบทบาทนักสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์ เพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

ข้อตกลงการเรียนออนไลน์

1. นักศึกษาเปิดกล้องเมื่อร่วมแลกเปลี่ยน หรือเมื่อร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน หรือเมื่อมีคำถามในระหว่างการเรียนรู้การสอน
2. นักศึกษาส่งงานตามกำหนดเวลาที่ตกลงร่วมกัน
3. ช่องทางการสื่อสารระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน คือ 1) ทางอีเมลที่ให้ไว้ใน Outline นี้ และ 2) ให้ นักศึกษาเขียนข้อความทิ้งไว้ใน "Posts" (ด้วยการกด "New Conversation") ในห้องเรียนนี้ โปรแกรม MST

การวัดผล

1. การมีส่วนร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน	10	คะแนน
2. การทำงานเดี่ยว	20	คะแนน
3. การทำงานกลุ่ม	30	คะแนน
4. สอบปลายภาค	40	คะแนน
รวม	100	คะแนน

ครั้งที่ วัน/เดือน/ปี	เนื้อหาการเรียน	วิธีการสอน	ผู้บรรยาย
1	-แนะนำ ทำความเข้าใจเนื้อหาวิชา -ชี้แจงวิธีการเรียนการสอน การวัดผล หนังสืออ่านประกอบ กำหนดข้อตกลงและ ความคาดหวังในการเรียนร่วมกัน -การทดสอบความรู้ความเข้าใจเบื้องต้น	-แลกเปลี่ยนมุมมอง ความคิดระหว่างนักศึกษา และผู้สอน -บรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์ -นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
2	-พัฒนาการความหมายสุขภาพและสุข ภาวะ -ระบบบริการสุขภาพ : ปัจจัยหนึ่งของการ กำหนดสุขภาพ	-บรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์ -อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
3	แนวคิดสวัสดิการสังคม : ความสำคัญ จำเป็นต่อการมีสวัสดิการสุขภาพ	-บรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์ -อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย -มอบหมายงานกลุ่มให้ นักศึกษาค้นคว้าและศึกษา กฎหมายระดับสากลและ ระดับประเทศที่เกี่ยวข้องกับ	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร

ครั้งที่ วัน/เดือน/ปี	เนื้อหาการเรียน	วิธีการสอน	ผู้บรรยาย
		ระบบสวัสดิการสุขภาพของ ไทย	
4	พัฒนาการนโยบายด้านสาธารณสุขใน แผนพัฒนาการสาธารณสุข/สุขภาพ แห่งชาติ	-นักศึกษาค้นคว้านอก ห้องเรียน -บรรยายสรุป (Power Point) ทางออนไลน์ -อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
5	สวัสดิการสุขภาพที่สำคัญของไทย -หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า : พัฒนาการ แนวคิด/หลักการพื้นฐาน เป้าหมาย ระบบ บริการสุขภาพภายใต้หลักประกันสุขภาพ ถ้วนหน้า และลักษณะสำคัญของระบบ บริการสุขภาพแต่ละระดับ (ปฐมภูมิ ทุติย ภูมิ และตติยภูมิ) ฯลฯ	-ภาพยนตร์ และบรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์ -อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
6	หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า : บทบาทการ มีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม	-นักศึกษาร่วมแลกเปลี่ยน -ผู้สอนร่วมสรุปสาระสำคัญ	วิทยากร และ ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
7	-นักศึกษานำเสนองานกลุ่มที่มอบหมาย -ความสำคัญของกฎหมายและการ นำไปใช้	-นักศึกษานำเสนองานกลุ่ม ที่ได้รับมอบหมาย -อภิปรายแลกเปลี่ยน -ผู้สอนสรุปสาระสำคัญ และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	นักศึกษา และ ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
8	มอบหมายงานเดี่ยว/สอบกลางภาค		
9	-หลักประกันสังคม (กองทุนประกันสังคม กองทุนเงินทดแทน ประเภทของ ผู้ประกันตนและสิทธิประโยชน์ ฯลฯ) -สรุปงานเดี่ยวที่มอบหมาย	-บรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์ -อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร

ครั้งที่ วัน/เดือน/ปี	เนื้อหาการเรียน	วิธีการสอน	ผู้บรรยาย
10	-ความสำคัญ กลุ่มเป้าหมาย และ เป้าประสงค์ของการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพ -มาตรฐานการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ทางการแพทย์และสุขภาพ	-บรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์ -อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
11	แนวคิด ทฤษฎีเพื่อการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพใน เรื่องนโยบายสวัสดิการสุขภาพ -แนวคิดปัจจัยสังคมที่กำหนดสุขภาพ (Social Determinants of Health : SDH)	-บรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์ -อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
12	แนวคิด ทฤษฎีเพื่อการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพใน เรื่องนโยบายสวัสดิการสุขภาพ (ต่อ) -ทฤษฎีภาวะแวดล้อม (Ecological Theory)	-บรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์ -อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
13	การพัฒนาสวัสดิการสุขภาพด้วยแนวคิด ทุนทางสังคม และการประยุกต์ใช้	-คลิปวิดีโอ และบรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์ -อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
14	สวัสดิการสุขภาพกับบทบาทนักสังคม สงเคราะห์ทางการแพทย์และสุขภาพ	-นักศึกษาร่วมแลกเปลี่ยน -ผู้สอนร่วมสรุปสาระสำคัญ	วิทยากร และ ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
15	อนาคตสวัสดิการสุขภาพ : เป้าหมายการ พัฒนาที่ยั่งยืน	-คลิปวิดีโอ และบรรยาย (Power Point) ทางออนไลน์ -อภิปรายแลกเปลี่ยน และ นักศึกษาซักถามข้อสงสัย บรรยาย	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร
16	สรุป ทบทวนเนื้อหา	อภิปรายแลกเปลี่ยนและ ซักถามร่วมกัน	ผศ.ดร.จิรพรรณ นฤภัทร

หนังสืออ่านประกอบ

หนังสือ/บทความหลัก

คณะกรรมการปฏิรูป (ครป.).(2554). แนวทางการปฏิรูปประเทศไทย : ข้อเสนอต่อพรรคการเมืองและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง.

กรุงเทพฯ. บริษัท ที คิว พี จำกัด

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.(2556). สิทธิในการรับบริการสาธารณสุข. กรุงเทพฯ.

เครือข่ายถ่วงดุลช่องว่างทางสังคม.(2555). เริ่มที่ชีวิตจิตใจ : สุขความเป็นธรรมทางสังคมและสุขภาพ. กรุงเทพฯ. บริษัท

สำนักพิมพ์สยามปริทัศน์ จำกัด.

จิรพรรณ นฤภัทร (2558). ทูตทางสังคมกับนวัตกรรมการบริหารจัดการระบบบริการสุขภาพสาธารณะ : บทเรียนจาก

โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร. รายงานสืบเนื่อง (Proceedings)

จากการสัมมนาวิชาการเนื่องในโอกาสการสถาปนาคณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ครบรอบ

61 ปี, 224-233.

นิตยา จันทร์เรือง มหาผล (บรรณารักษ์). (ไม่ปรากฏปีพิมพ์). โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า.วารสารวิชาการ

สาธารณสุข. กรุงเทพฯ. สำนักวิชาการสาธารณสุข สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.

มาลี ธรรมลิขิตกุล.(2543). สวัสดิการสังคมมิติหนึ่งในงานสาธารณสุข. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ระพีพรรณ คำหอม.(2549). สวัสดิการสังคมกับสังคมไทย. กรุงเทพฯ. บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.

วันทนีย์ วาลิกะสิน และคณะ.(2553). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์.(2555). สุขภาพกับกฎหมาย. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์เดือนตุลา.

สงวน นิตยารัมภ์พงศ์.(2548). บนเส้นทางสู่หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มติชนสถาบันวิจัยเพื่อ

การพัฒนาประเทศไทย. (2553). ทางเลือกของสวัสดิการสังคมสำหรับคนไทย. ม.ป.ท

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2554). สู่ระบบสวัสดิการสังคมถ้วนหน้า ภายในปี พ.ศ.2560.สำนักงาน

หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ.(2554). ผลการดำเนินงานการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

ปีงบประมาณ 2554 (1 ตุลาคม 2553 – 30 กันยายน 2554). กรุงเทพฯ.

สุรพล ปธานวนิช.(2547). นโยบายสังคม : เส้นทางสู่รัฐสวัสดิการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรสม กฤษณะจุฑา และคณะ. (2545). สิทธิมนุษยชนกับสุขภาพ : การทำทนายและทบทวนความรู้. ม.ป.ท.

Bruggeman, Jeroen. (2008). Social Networks : An Introduction. UK. Antony Rowe Ltd.

Christiaan Grootaert and Thierry van Bastelaer. (2001). Understanding and Measuring Social Capital :

A Synthesis of findings and recommendations from the Social Capital Initiative. The World Bank.

From : <http://www.worldbank.org/>

Gehlert, S.; Browne, T. A..(2006). Handbook of health social work. Hoboken, N.J. : Wiley.

Halpern, D. (2008). Social Capital. U.K. : University of Cambridge.

Kerson, T. S.; McCoyd, J. L. M. (2010). Social work in health settings : practice in context.

Abingdon [England] : Routledge.

World Health Organization. (2012). What is universal health coverage? From :

http://www.who.int/features/qa/universal_health_coverage/en/

Rosenberg, G.; Rehr, H.; Blumenfield, S. (1998). Creative social work in health care : clients, the community,

and your organization. New York, N.Y.: Springer Pub.

Walmsley, J.(1993).Health, welfare & practice : reflecting on roles & relationships. Publication: London: Sage

Publications.

หนังสืออ่านประกอบ

ณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา และคณะ.(2556). ภาพอนาคตระบบสุขภาพ. นนทบุรี. ห้างหุ้นส่วนจำกัดสหพัฒนาไพศาล.

โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ และคณะ. (2543). มิติสุขภาพ : กระบวนทัศน์ใหม่เพื่อสร้างสังคมแห่งสุขภาพะ. นนทบุรี.

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.).

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2556). สุขภาวะองค์รวมแนวพุทธ. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์ผลิตภัณ์.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

www.nhso.go.th

www.hisro.or.th

www.ihpptaigov.net

www.bps.ops.moph.go.th

www.nesdb.go.th

www.sso.go.th

www.who.int